

Sprawozdanie Zarządu Głównego Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita za rok 2017

W roku 2017 Stowarzyszeniem Otwarta Rzeczpospolita kierował Zarząd: Marek Gumkowski (prezes), Magdalena Czyż (wiceprezeska), Jan Herczyński (skarbnik), Damian Wutke (sekretarz), Jan Górski, Elżbieta Petrajtis-O'Neill, Krzysztof Podemski, Monika Wieczyńska (członkowie). Przewodniczącą Rady Programowej Stowarzyszenia była Paula Sawicka.

Skład Komisji Rewizyjnej: Ludwika Wujec (przewodnicząca), Antoni Sułek, Natalia Woroszyńska (członkowie).

W roku 2017 pracami biura Otwartej Rzeczpospolitej kierował Damian Wutke. W związku z działalnością statutową i dalszym funkcjonowaniem portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org przedłużyliśmy umowę z Ewą Mirkowską-Treugutt.

31 grudnia 2017 roku Otwarta Rzeczpospolita liczyła 180 członków zwyczajnych. W minionym roku przyjęliśmy 8 nowych członków.

W roku 2017 Stowarzyszenie Otwarta Rzeczpospolita było członkiem międzynarodowych organizacji: EGAM (European Grassroots Antiracist Movement) oraz AEDH (European Association for the defence of Human Rights).

W okresie sprawozdawczym odbyły się 4 zebrania Zarządu OR i 1 zebranie Rady Programowej.

W 2017 roku pożegnaliśmy zmarłych członków i członków założycieli Otwartej Rzeczypospolitej:

Zygmunta Baumana (9 stycznia 2017)

Katarzynę Lipszyc (11 lutego 2017) – członkini założycielka

Zeva Liderta (4 lipca 2017)

Julię Hartwig (14 lipca 2017)

Charlesa Merrilla (29 listopada 2017)

W 2018 roku pożegnaliśmy współzałożyciela Stowarzyszenia, wieloletniego – od początku istnienia OR – Przewodniczącego, a następnie Honorowego Przewodniczącego Rady Programowej

Jerzego Jedlickiego (31 stycznia 2018)

Sprawozdanie merytoryczne

1. Działalność statutowa.
2. Program dotacyjny „Demokracja w Działaniu”.
3. Otwarte debaty.
4. Konkurs prac magisterskich im. Jana Józefa Lipskiego.
5. Kalendarium ważniejszych wydarzeń i inicjatyw.

1. Działalność statutowa

a/ monitoring aktów nienawiści

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku w ramach naszej działalności statutowej przesłaliśmy do organów ścigania (Policji, Prokuratury, Głównej Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu) 130 zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa

ściganego z urzędu. Większość zgłoszeń dotyczyła wypowiedzi publikowanych w internecie, o których byliśmy informowani za pośrednictwem portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org. Zgodnie z przyjętymi przez nasz zespół procedurami na wstępie ocenialiśmy wiarygodność zgłoszeń, a następnie, jeśli uznaliśmy, że dana treść wyczerpuje znamiona czynu zabronionego, przekazywaliśmy sprawę organom ścigania. W tym samym okresie prezes Stowarzyszenia złożył w charakterze świadka zeznania na Policji w 37 wniesionych przez Otwartą Rzeczpospolitą sprawach, dwa razy wystąpił jako świadek przed Oddziałową Komisją Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Warszawie oraz jeden raz – przed Sądem Rejonowym w Częstochowie w procesie wytoczonym w związku z wniesionym przez nas zawiadomieniem.

b/ interwencje prawne i ich skutki

Niewyczerpanie znamion czynu zabronionego było przyczyną odmowy wszczęcia lub umorzenia dochodzenia w 31 sprawach przez nas zgłoszonych. Niewykrycie sprawcy – w 22 sprawach. W przypadku 24 spraw nie znamy przyczyny odmowy wszczęcia lub umorzenia dochodzenia. Zgodnie z art. 325e par. 1 kpk postanowienie o wszczęciu lub odmowie wszczęcia dochodzenia, jego umorzeniu oraz zawieszeniu nie wymaga uzasadnienia (konstytucyjność tego przepisu potwierdził w 2014 roku Trybunał Konstytucyjny). Wśród uzasadnień o odmowie wszczęcia dochodzenia raz pojawił się zapis o „znikomej społecznej szkodliwości czynu”. W jednym przypadku przesłano do sądu wnioski o ukaranie sprawcy przestępstwa. W 51 przypadkach nadal nie znamy rozstrzygnięcia (wydano decyzję o wszczęciu dochodzenia lub przekazaniu do właściwej Prokuratury).

c/ odwołania i zażalenia od decyzji o niepodjęciu lub umorzeniu postępowania

Stowarzyszenie złożyło 15 odwołań i zażaleń od decyzji o niepodjęciu postępowania w zgłoszonych sprawach lub o ich umorzeniu. Trzykrotnie nasze zażalenie rozpatrywane były przez sąd, który jednak nie przychylił się do naszej argumentacji. W pozostałych przypadkach zażalenia nie były rozpatrywane, ponieważ Stowarzyszenie było uznawane za nieuprawnione do jego wnoszenia – wedle przedstawionej nam przez prokuratury i policję argumentacji ponieważ Stowarzyszenie nie jest ani pokrzywdzonym, ani świadkiem w sprawie, takie uzasadnienie się nie należy.

d/ interwencje społeczne oraz monitoring inicjatyw na rzecz tolerancji

Ten rodzaj działalności Stowarzyszenia obejmuje uczestnictwo w zbiorowych protestach i petycjach, tworzenie i wysyłanie listów i pism do przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej różnego szczebla, instytucji i organizacji itp., a także wystąpienia przedstawicieli Stowarzyszenia w mediach (wypowiedzi dla prasy, w radiu i telewizji). W okresie sprawozdawczym zainicjowaliśmy ponad 20 takich interwencji, do podobnej liczby dołączyliśmy jako sygnatariusze listów i oświadczeń zbiorowych. Rejestrowaliśmy również i wspieraliśmy wydarzenia świadczące o przeciwdziałaniu aktom nietolerancji, reagowaniu na nie i zapobieganiu im podejmowane przez instytucje oraz organizacje pozarządowe. Ważniejsze tego rodzaju inicjatywy Stowarzyszenia są opisane w *Kalendarium ważniejszych wydarzeń i inicjatyw* – pkt.5).

2. Program dotacyjny „Demokracja w Działaniu”

W lipcu 2016 roku otrzymaliśmy wsparcie finansowe w ramach Programu Dotacyjnego „Demokracja w Działaniu” prowadzonego przez Fundację im. Stefana Batorego. Środki te skończymy wydatkować z końcem marca 2018 roku.

Fundusze umożliwiły nam dalsze monitorowanie nienawistnych zdarzeń, weryfikowanie ich wiarygodności, podejmowanie interwencji prawnych i/lub obywatelskich, lokowanie zebranych incydentów na portalu. Czynimy to przede wszystkim za pomocą narzędzia wypracowanego we wcześniejszym projekcie – portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org.

Przeprowadziliśmy również modyfikację naszej strony internetowej – www.otwarta.org, czyniąc ją bardziej przejrzystą i prostą w obsłudze.

Jeszcze w 2016 roku na naszej stronie internetowej opublikowaliśmy tekst *Mowa nienawiści. Przewodnik dla działaczy organizacji pozarządowych*, o czym szerzej informowaliśmy w sprawozdaniu merytorycznym Zarządu za rok 2016.

Zorganizowaliśmy trzy konferencje eksperckie:

- 13 i 14 lutego 2017 roku – odbyła się zorganizowana przez Otwartą Rzeczpospolitą we współpracy z Kampanią Przeciw Homofobii, Lambdą Warszawa, biurem europośla

Michała Boniego oraz Polską Akademią Nauk, przy partnerstwie Ambasady Austrii oraz Ambasady Wielkiej Brytanii konferencja *Mowa nienawiści. W stronę interdyscyplinarnego podejścia do zjawiska.*

- 13 czerwca 2017 roku – zorganizowaliśmy debatę edukacyjną *Szkoła przyszłości – jaka powinna być?*
- 16 grudnia 2017 roku odbyła się zorganizowana przez Otwartą Rzeczpospolitą we współpracy z Kampanią Przeciw Homofobii, Lambdą Warszawa, przy partnerstwie Ambasady Austrii oraz Austriackiego Forum Kultury konferencja *Po pierwsze klient(ka): Praktyczne aspekty zwalczania przemocy motywowanej uprzedzeniami.*

W okresie od września 2017 roku prowadziliśmy prace nad strategią rozwoju dla Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita. Dwa spotkania w naszej siedzibie (6 września oraz 26-27 września) oraz konsultacje telefoniczne i mailowe były moderowane przez Centrum Doradztwa Strategicznego z Krakowa. Prace skupiały się na czterech podstawowych zagadnieniach: bilansie otwarcia (sytuacja wewnętrzna, trendy w otoczeniu); misji Stowarzyszenia; domeny strategicznego rozwoju (najważniejsze pola działalności Otwartej Rzeczpospolitej) oraz kluczowych kwestiach o znaczeniu strategicznym. Było to połączone ze wskazaniem zadań flagowych i identyfikacją wyzwań stojących przed Stowarzyszeniem. Raport, zawierający szczegółowy opis procesu, wnioski i rekomendacje stanowi załącznik do sprawozdania.

3. Otwarte debaty

26 maja 2017 roku odbyła się XII Publiczna Debata Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita i Teatru Polskiego im. Arnolda Szyfmana pt. *Polski Ukrainiec to kto?* dedykowana pamięci Bohdana Osadczyka. W panelu wprowadzającym do debaty uczestniczyli Ewa Michna, Stefan Batruch oraz Piotr Tyma. Obrady prowadziła Bogumiła Berdychowska.

Transmisję, za pośrednictwem Internetu, śledziło 216 osób z całego świata – ze Szwajcarii, Belgii, Stanów Zjednoczonych, Kanady, Wielkiej Brytanii, RPA.

21 listopada 2017 roku odbyła się XIII Publiczna Debata Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita i Teatru Polskiego im. Arnolda Szyfmana. Debata, przy szczelnie wypełnionej sali teatralnej, zatytułowana *„Czy można być uchodźcą we własnym kraju? ... czyli o dyskryminacji i wykluczeniu inaczej* była dedykowana pamięci poetki Zuzanny Ginczanki.

W dyskusji moderowanej przez Bożenę Keff udział wzięli Draginja Nadażdin oraz Roman Kurkiewicz.

Istotną częścią debaty był pokazany po raz pierwszy w całości, spektakl *Ginczanka. Żar – Ptak/Fire – Bird* stworzony przez Gabrielę von Seltsmann. Postać i twórczość poetki przybliżyła aktorka Kamila Baar-Kochańska z towarzyszeniem wokalistki Doroty Jaremy i muzyką Pawła Szamburskiego. Całości dopełniło video Roberta Bęzy i proza Bożeny Keff. Spektakl i debatę w całości, za pośrednictwem Facebooka oraz stron internetowych Otwartej Rzeczypospolitej, Teatru Polskiego oraz www.naŻywo.net, obejrzało blisko 9 800 osób. Ponad 21 000 osób oglądało fragmenty wydarzenia.

4. Konkurs prac magisterskich im. Jana Józefa Lipskiego

Do organizowanego przez Otwartą Rzeczpospolitą Konkursu prac magisterskich im. Jana Józefa Lipskiego – jego XXII edycji – zakwalifikowano 36 prac, spośród których wyłoniono 10 prac, którym przyznano nagrody i wyróżnienia. Jedna praca otrzymała nagrodę I stopnia (ufundowaną przez Stowarzyszenie Otwarta Rzeczpospolita), dwie – nagrodę II stopnia, siedmiu pracom przyznano wyróżnienia (w tym wyróżnienie specjalne im. Joanny Wiszniewicz, wyróżnienie specjalne im. Jacka Kuronia, wyróżnienie specjalne ufundowane przez Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza). Uroczystość rozdania nagród XXII edycji Konkursu odbyła się 29 czerwca 2017 r. w sali im. Adama Mickiewicza w Pałacu Staszica. Nazwiska laureatów, tytuły prac oraz sprawozdanie z wręczenia i rozmowy z wyróżnionymi autorami można znaleźć na stronie www.otwarta.org.

Do XXIII edycji Konkursu w 2018 r. zakwalifikowano 48 prac.

5. Kalendarium ważniejszych wydarzeń i inicjatyw

Rok 2017

12.01

Zarząd i Rada Programowa Otwartej Rzeczypospolitej wysłały list otwarty do Ministra Sprawiedliwości i Minister Edukacji Narodowej w sprawie odpowiedzi wiceministra sprawiedliwości Łukasza Piebiaka na interpelację poselską, w której uzasadniał on decyzję Prokuratury o umorzeniu sprawy rasistowskiej agitacji w Szkole Podstawowej nr 192 w Łodzi

(kibice ŁKS rozprawdzali tam kalendarze z hasłami „White Pride” oraz symbolem krzyża celtyckiego).

27.01

Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii *Otwarta Rzeczpospolita*, razem z innymi członkami Europejskiej Sieci przeciwko Rasizmowi (ENAR), podpisało oświadczenie wzywające Unię Europejską do przeciwdziałania wszelkim formom rasizmu, mowie nienawiści oraz do zapewnienia większego bezpieczeństwa przedstawicielom wszelkich mniejszości.

05.02

W Szczecinie odbyła się dyskusja *Nigdy więcej? – rozważania nad zjawiskiem rasizmu i ksenofobii*. Organizatorami były grupa Refugees Szczecin oraz Stowarzyszenie *Otwarta Rzeczpospolita*. Udział wzięli Paula Sawicka, Konstanty Gebert, Maciej Biskup OP, a poprowadził ją Radosław Ptaszyński.

13-14.02.2017

Odbyła się konferencja *Mowa nienawiści. W stronę interdyscyplinarnego podejścia do zjawiska* zorganizowana przez *Otwartą Rzeczpospolitą* we współpracy z Kampanią Przeciw Homofobii, Lambdą Warszawa, biurem europosła Michała Boniego oraz Polską Akademią Nauk, przy partnerstwie Ambasady Austrii oraz Ambasady Wielkiej Brytanii. W konferencji udział wzięli przedstawiciele i przedstawicielki różnych dyscyplin naukowych (m.in. językoznawstwa, socjologii, psychologii, nauk prawnych, historii sztuki, politologii), a także przedstawiciele i przedstawicielki krajowych i międzynarodowych organizacji pozarządowych oraz instytucji publicznych zajmujących się mową nienawiści. Celem konferencji było przyjrzenie się zjawisku mowy nienawiści z różnych perspektyw, stworzenie forum umożliwiającego wymianę informacji na temat aktualnego stanu badań nad tym zjawiskiem, a także rozważenie możliwości i zasadności wypracowania bardziej interdyscyplinarnego podejścia w prowadzonych nad nim badaniach.

16.02

Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii *Otwarta Rzeczpospolita* przyłączyło się do apelu międzynarodowych organizacji broniących praw człowieka o podjęcie przez Komisję Europejską zdecydowanych kroków wobec polskiego rządu, łamiącego zasady państwa prawa.

24.02

230 osób podpisało list w obronie dobrego imienia Lecha Wałęsy, zainicjowany przez Społeczny Komitet Budowy Pomnika Poległych Stoczniowców 1970. Wśród sygnatariuszy znaleźli się

przewodnicząca Rady Programowej Otwartej Rzeczypospolitej, członkowie Rady, prezes Zarządu i jego członkowie.

10.03.2017

Przyłączyliśmy się do apelu o pomoc w sfinansowaniu społecznych obchodów 70. rocznicy akcji „Wisła”. Apel zainicjowała m. in. członkini Rady Programowej Krystyna Zachwatowicz- Wajda.

23.03.2017

Stowarzyszenie Otwarta Rzeczpospolita było jednym z sygnatariuszy stanowiska polskich organizacji pozarządowych, przypominających że znowelizowane przepisy ustawy o zgromadzeniach są nadmiernym i niczym nieuzasadnionym ograniczeniem podstawowego prawa obywateli, którym jest wolność organizowania publicznych zgromadzeń. Była to reakcja na wyrok Trybunału Konstytucyjnego, który uznał nowelę za zgodną z Ustawą Zasadniczą.

23-24.03.2017

W Poznaniu odbyła się II edycja Międzynarodowej Konferencji pt. *W poszukiwaniu europejskiej doktryny wolności słowa* zorganizowana przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii Otwarta Rzeczpospolita było jednym z patronów honorowych tego wydarzenia.

25.03.2017

Na pl. Gołębim we Wrocławiu odbył się I Dolnośląski Marsz przeciwko Segregacji Rasowej, Ksenofobii i Nietolerancji pod hasłem „Wszystkie barwy człowieczeństwa”. Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii Otwarta Rzeczpospolita objęło Marsz honorowym patronatem.

04.04.2017

W klubie studenckim Remont, który znajduje się w wydzierżawionym od Politechniki Warszawskiej budynku, miał odbyć się koncert zatytułowany *Ku Niepodległej*. Do udziału w nim zaproszono m.in. zespół *Legion Twierdzy Wrocław* oraz inne nacjonalistyczne i faszystujące zespoły z Węgier, Słowacji i Szwecji. List do Rektora z prośbą o interwencję podpisali Przewodnicząca Rady Programowej oraz Prezes Zarządu Głównego. Rektor tego samego dnia wycofał zgodę na organizację koncertu.

19.04.2017

Wystosowaliśmy list do Hanny Gronkiewicz-Waltz, prezydent Warszawy, w sprawie zapowiadanej na 5 maja 2017 roku demonstracji w obronie Janusza Walusia. Prosiłmy Panią

Prezydent o niewydawanie zgody i skorzystanie ze wszystkich dostępnych środków prawnych, aby nie dopuścić do tego wydarzenia.

25.04.2017

Odbyła się dyskusja „Być przyzwoitym w niespokojnych czasach”, organizowana przez warszawski Klub „Tygodnika Powszechnego”. Wzięła w niej udział m.in. Paula Sawicka – przewodnicząca Rady Programowej Otwartej Rzeczypospolitej.

18.05.2017

Podpisaliśmy list otwarty do TVN i KRRiTV dotyczącym programu „Kuba Wojewódzki”, w którym gospodarz gościł Tomasza Adamka, wygłaszającego ksenofobiczne i rasistowskie komentarze, a także w niewybredny sposób żartującego ze zjawiska przemocy domowej. Inicjatorem listu był Codziennik Feministyczny.

19.05.2017

Polski klub Agora zorganizował w Kopenhadze spotkanie z Paulą Sawicką – przewodniczącą Rady Programowej naszego Stowarzyszenia. Odbyło się ono pod hasłem „Czy w polskiej demokracji jest miejsce dla wszystkich?”.

23.05.2017

Zarząd i Rada Programowa Otwartej Rzeczypospolitej opublikowały oświadczenie, w którym wyrażały oburzenie słowami Grzegorza Schetyny o tym, że „jest za tym, aby uchodźcy nie przyjeżdżali do Polski”. Jednocześnie w oświadczeniu przyjęto z uznaniem słowa Włodzimierza Cimoszewicza i Władysława Frasyniuka, wzywające do solidarności i przyzwoitości wobec uchodźców.

13.06.2017

Zorganizowaliśmy debatę edukacyjną *Szkola przyszłości – jaka powinna być?*. Wprowadzeniem do dyskusji były wypowiedzi dr Krystyny Starczewskiej – prezeski Krajowego Forum Oświaty Niepublicznej oraz prof. Łukasza A. Turskiego – przewodniczącego Rady Naukowej Centrum Nauki „Kopernik”. W panelu eksperckim, który poprowadziła red. Justyna Suchecka z „Gazety Wyborczej”, udział wzięli: Agata Patalas ze Szkoły Edukacji Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności i UW; Wiesław Włodarski – dyrektor Liceum Ruy-Barbosa w Warszawie; Joanna Berdzik – menadżerka oświaty, była wiceminister edukacji, była dyrektorka ORE (obecnie Stowarzyszenie Dobra Edukacja). Następnie zadawała pytania i dyskutowała publiczność.

W lipcu a naszej stronie internetowej opublikowaliśmy tekst profesora Turskiego *Uwagi o edukacji powszechnej z reformą szkół A. D. 2017 w tle*, który stanowił uzupełniony zapis jego wystąpienia w tej dyskusji.

20.06.2017

Europejskie Stowarzyszenie na rzecz Obrony Praw Człowieka (AEDH), którego Otwarta Rzeczpospolita jest członkiem, w związku z obchodzonym 20 czerwca Dniem Uchodźcy wydało oświadczenie „Solidarność z uchodźcami nie powinna być przestępstwem”.

28.06.2017

W związku z serią nienawistnych zdarzeń w stosunku do emigranckich dzieci z Berlina – uczestników wycieczki „Śladami Zagłady Żydów w Polsce”, do których doszło w Lublinie, Łodzi i Warszawie, wystosowaliśmy list do Komendanta Głównego Policji, Komendanta Stołecznego Policji, Pełnomocnika Komendanta Głównego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka, prezydentów Warszawy, Łodzi oraz Lublina.

29.06.2017

W sali im. Adama Mickiewicza w Pałacu Staszica odbyła się uroczystość rozdania nagród XXII edycji organizowanego przez Otwartą Rzeczpospolitą Konkursu prac magisterskich im. Jana Józefa Lipskiego.

29.06.2017

W liście do organizatorów pikiet w sprawie delegalizacji ONR, która odbyła się 8 lipca w Warszawie, wyraziliśmy nasze pełne poparcie dla tej inicjatywy.

06.07.2017

Paula Sawicka, przewodnicząca Rady Programowej Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita, w rozmowie z poznańską *Gazetą Wyborczą* przypomina o istnieniu naszego portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org

07.07.2017

„Jako organizacje pozarządowe od lat starające się budować w Polsce społeczeństwo wolne od uprzedzeń, nienawiści, nietolerancji z wielkim niepokojem przyjęliśmy projekt nowelizacji rozporządzenia w sprawie wymagań wobec szkół i placówek, z którego usunięto zapis dotyczący

edukacji antydyskryminacyjnej” – pisaliśmy w liście otwartym zainicjowanym przez nasze Stowarzyszenie, a podpisanym przez 82 polskie organizacje pozarządowe. Adresatką listu była Minister Edukacji Narodowej Anna Zalewska.

08.07.2017

W pobliżu warszawskiej Kordegardy odbyła się pikietą poparcia wniosku o delegalizację ONR. Organizatorem wydarzenia było stowarzyszenie Demokratyczna RP, a wśród organizacji wspierających znalazło się m. in. Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii Otwarta Rzeczpospolita. 29 czerwca 2017 roku Zarząd Otwartej Rzeczpospolitej wystosował list poparcia do organizatorów pikietą. W trakcie zgromadzenia głos zabrał również Damian Wutke – sekretarz Zarządu Otwartej Rzeczpospolitej.

26.07.2017

Otwarta Rzeczpospolita złożyła doniesienie do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa polegającego na rozpowszechnianiu, za pośrednictwem okładki „Gazety Polskiej” (nr 30 z 26 lipca 2017 roku) grafiki przedstawiającej osoby o odmiennym kolorze skóry, wyznaniu i pochodzeniu etnicznym wzdłuż stołów sekcyjnych, która to grafika stanowi ilustrację artykułu *Uchodźcy przynieśli śmiertelne choroby*. Grafika oraz znajdujący się wewnątrz artykuł naruszają polski kodeks karny, w części dot. mowy nienawiści, tj. art. 256 i 257 kk.

27.07.2017

Zarząd i Rada Stowarzyszenia OR wystosowały oświadczenie, w którym wyraziły uznanie dla prezydenckiego weta ustaw o Krajowej Radzie Sądownictwa i Sądzie Najwyższym, krytykując jednocześnie brak weta wobec ustawy o ustroju sądów powszechnych. Wzywaliśmy Prezydenta do obrony zasad trójpodziału władzy w Polsce.

04.09.2017

Stowarzyszenie Otwarta Rzeczpospolita podpisało się pod listem otwartym do przedstawicieli mediów w sprawie języka, jakiego używa się wobec osób z niepełno sprawnościami, który zainicjowała Fundacja Kulawa Warszawa.

09.09.2017

Damian Wutke, sekretarz Zarządu, w rozmowie z „Naszym Słowem” – tygodnikiem mniejszości ukraińskiej w Polsce – mówił m.in. o wnioskach płynących z prowadzonego przez Otwartą

Rzeczpospolitą monitoringu wykorzystującego nasz portal www.zglosnienawisc.otwarta.org. W rozmowie poruszono również temat przyzwolenia władz na zalewającą przestrzeń publiczną mowę nienawiści, a także odpowiedzialności mediów za poziom dyskusji.

20.09.2017

Otwarta Rzeczpospolita wezwała organizacje pozarządowe i wszystkich ludzi, którzy nie żywią sympatii do idei uchwały Sejmu RP czczącej Brygadę Świętokrzyską NSZ, do przyłączenia się do listu sprzeciwu zainicjowanego przez Bożenę Keff i Paulę Sawicką. List z protestem przekazano również posłom opozycji i prezydium Sejmu.

20.09.2017

Przedstawiciele Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita – obok Komitetu Obrony Demokracji oraz Platformy Obywatelskiej, Mniejszości Niemieckiej, Nowoczesnej.pl, Polskiego Stronnictwa Ludowego i Sojuszu Lewicy Demokratycznej podpisali – *Deklarację Opolską*, w której zobowiązują się do obrony konstytucyjnych wartości oraz działania na rzecz budowy społeczeństwa otwartego na współpracę, szacunek i odpowiedzialność. W imieniu Otwartej Rzeczpospolitej Deklarację podpisała Magdalena Czyż – wiceprezeska Zarządu.

23.09.2017

Przewodnicząca Rady Programowej OR Paula Sawicka oraz Zarząd Otwartej Rzeczpospolitej podpisali się pod listem otwartym do Jacka Majchrowskiego z wezwaniem do złożenia wniosku o delegalizację Obozu Narodowo-Radykalnego.

23.09.2017

Stowarzyszenie Otwarta Rzeczpospolita oraz 84 innych organizacji społecznych po tragicznej śmierci 14-letniego Kacpra z Górczyna wydały oświadczenie, w którym przypominają, że homofobia w polskiej szkole jest zjawiskiem powszechnym, a polska klasa rządząca od lat nie robi nic, aby z nią walczyć.

25.09.2017

AEDH (Europejskie Stowarzyszenie na rzecz Obrony Praw Człowieka), którego członkiem jest Otwarta Rzeczpospolita, wystosowało list otwarty, w którym zwraca się do członków Rady ds. Ogólnych Unii Europejskiej z prośbą o zajęcie zdecydowanego stanowiska wobec Polski.

Sygnatariusze listu wzywają przedstawicieli Rady ds. Ogólnych do intensyfikacji działań przeciwko zagrożeniom dla demokracji w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

27.09.2017

Goleniowskie Stowarzyszenie Eksploracji Historycznej Biały Grosz poinformowało o zdewastowaniu cmentarza żydowskiego w Maszewie. Nekropolia od 2016 roku wpisana była do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków przez Zachodniopomorskiego Konserwatora Zabytków . W czerwcu 2017 roku działkę, na której znajdował się dawny cmentarz, kupiła prywatna inwestorka, która rozpoczęła tam prace budowlane. Gdy na terenie zaczął pracę sprzęt budowlany, odkryto szczątki zmarłych chowanych na maszewskim cmentarzu. W tej sprawie skierowaliśmy pismo do Urzędu Gminy w Maszewie oraz do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie.

02.10.2017

Członkowie Otwartej Rzeczypospolitej w wydanym oświadczeniu z wielkim niepokojem odnieśli się do planowanego przyjęcia przez Senat RP uchwały honorującej 40. rocznicę powstania Komitetu Samoobrony Polskiej (druk nr 600, 22.09.2017). W oświadczeniu czytamy m.in. „[...] Przyjęcie przez Senat RP uchwały czczącej organizację jawnie szerzącą nienawiść do wszelkich mniejszości, silnie antysemicką, będzie kolejnym krokiem zafałszowywania najnowszej historii Polski. Projekt uchwały wpisuje się w mającą to właśnie na celu serię zdarzeń, której jednym z najdotkliwszych elementów jest niedawna uchwała Sejmu RP czcząca Brygadę Świętokrzyską NSZ”. W imieniu Stowarzyszenia oświadczenie podpisali Paula Sawicka – Przewodnicząca Rady Programowej oraz Marek Gumkowski – Prezes Zarządu.

02.10.2017

W liście wystosowanym do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Mariusza Błaszczaka napisaliśmy: „Członkowie Stowarzyszenia przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii *Otwarta Rzeczpospolita* z oburzeniem obserwują agresywne, znieważające wypowiedzi suspendowanego księdza Jacka Międlara. Nasz sprzeciw wzbudził ostatnio jego apel, zawierający kłamstwa i pomówienia, m.in. oskarżenie o «antypolską propagandę», w którym wzywa do cofnięcia przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji dotacji dla magazynu żydowskiego «Chidusz». [...] Magazyn «Chidusz» korzysta z dotacji MSWiA na podstawie obowiązującego w Polsce prawa, przede wszystkim zapisanego w Konstytucji RP zobowiązania do wspierania mniejszości narodowych, etnicznych i wyznaniowych, prawa

mniejszości narodowych zamieszkujących Rzeczpospolitą. Cofnięcie dotacji, przy braku jakiegokolwiek przesłanki merytorycznej, byłoby naruszeniem zobowiązań Państwa”. Przedstawiciele redakcji magazynu „Chidusz” poinformowali nas w grudniu 2017 r., że została im przyznana cała kwota, o którą wnioskowali.

20.10.2017

Paula Sawicka i Marek Gumkowski ze Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita wraz z przedstawicielami kilku ugrupowań politycznych i organizacji społecznych na warszawskim Placu Zbawiciela podpisali *Deklarację Warszawską*, w myśl której Warszawa powinna być różnorodna i tolerancyjna, przyjazna dla przedsiębiorczości, współzarządzana przez mieszkańców, pozbawiona barier społecznych i ekonomicznych, dbająca o rozwój kultury, edukację, zdrowie i ekologię, stawiająca na zrównoważony rozwój.

26.10.2017

Koalicja Równych Szans, której członkiem jest Stowarzyszenie Otwarta Rzeczpospolita, wydała oświadczenie, w którym stanowczo przeciwstawia się atakom politycznym skierowanym przeciwko Rzecznikowi Praw Obywatelskich. Oświadczenie domaga się zaprzestania szkodliwej polityki wobec Rzecznika Praw Obywatelskich i wzywa do merytorycznej dyskusji, jak wzmocnić działania Rzecznika, który winien w spokoju realizować swoje konstytucyjne obowiązki ochrony praw wolności i obywatelskich.

10.11.2017

Przed Marszem Niepodległości Porozumienie Antyfaszystowskie wysłało list otwarty do prezydent Warszawy Hanny Gronkiewicz-Waltz. „Jesteśmy wysoce zaniepokojeni coraz wyraźniejszą aktywnością ugrupowań ultranacjonalistycznych i neofaszystowskich w naszym mieście” – czytamy w piśmie. Autorzy listu oceniają, że działania faszystowskich grup stoją w sprzeczności z polską konstytucją, która zakazuje istnienia organizacji odwołujących się do metod i praktyk działania nazizmu, faszyzmu i komunizmu. List w imieniu Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita podpisali Paula Sawicka – przewodnicząca Rady Programowej oraz Marek Gumkowski – Prezes Zarządu.

13.11.2017

Na podstawie art. 304 § 1 k. p. k. złożyliśmy zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu przez organizatorów i uczestników Marszu Niepodległości

w dniu 11 listopada 2017 roku na trasie Rondo Dmowskiego – błonia Stadionu Narodowego w Warszawie. Udokumentowany przebieg Marszu uzasadnia podejrzenie popełnienia przestępstwa z art. 256 § 1 oraz art. 257 kodeksu karnego. O złożonym zawiadomieniu poinformowaliśmy również Ministra Sprawiedliwości, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Kancelarię Prezydenta RP.

22.11.2017

W Centrum Wielokulturowym w Warszawie, pod patronatem Rzecznika Praw Obywatelskich, odbyła się konferencja „STOP hejtowi w sieci”. Wprowadzenia do problematyki spotkania dokonała Przewodnicząca Rady Programowej Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita – Paula Sawicka.

27.11.2017

25 listopada 2017 roku w Katowicach przy pl. Sejmu Śląskiego odbyła się manifestacja „STOP współczesnej Targowicy”. Organizatorami byli: Ruch Narodowy Region Śląsko-Zagłębiowski, Młodzież Wszechpolska – Okręg Śląski, Górnośląskie Stronnictwo Narodowe i ONR Brygada Górnośląska. W trakcie demonstracji organizatorzy i uczestnicy, rzekomo wyrażając sprzeciw wobec reakcji opozycji i mediów na Marsz Niepodległości oraz wobec europosłów PO, którzy głosowali za przyjęciem rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie Polski, dokonali „symbolicznego” powieszenia ich wizerunków na szubienicach. Złożyliśmy w tej sprawie zawiadomienie do Prokuratury Okręgowej w Katowicach oraz skargę na bezczynność funkcjonariuszy policji, którzy powinni zgromadzenie rozwiązać.

06.12.2017

Wystosowaliśmy list do Hanny Zdanowskiej – Prezydent Łodzi. Miało to związek z informacjami na temat organizowanego przez łódzki oddział Obozu Narodowo-Radykalnego turnieju piłki halowej o puchar im. Janusza Walusia. Z informacji do nas docierających wynikało, że turniej ten może odbyć się w jednym z miejskich obiektów sportowych, dlatego zwróciliśmy się do Pani Prezydent z prośbą o ewentualne niewydawanie zgody na to wydarzenie i skorzystanie z wszelkich przysługujących jej uprawnień, aby do wydarzenia tego w ogóle nie doszło. 14 grudnia 2017 roku dyrektor Wydziału Sportu UM Łodzi zapewnił, że „miasto nie udzieliło i nie udzieli jakiegokolwiek wsparcia imprezie, a turniej nie odbędzie się w żadnym obiekcie należącym lub zarządzanym przez miasto”.

15.12.2017

„Po raz kolejny zwracamy się do Pana z apelem o ochronę polskiej Konstytucji i gwarantowanej w niej zasady praworządności. Wzywamy Pana, Panie Prezydencie, do zawetowania ustaw zmieniających zasady funkcjonowania Krajowej Rady Sądownictwa oraz Sądu Najwyższego” – napisało ponad 40 organizacji społecznych z Polski i z zagranicy w liście do Andrzeja Dudy. Stowarzyszenie Otwarta Rzeczpospolita było wśród sygnatariuszy apelu.

16.12.2017

Odbyła się zorganizowana przez Otwartą Rzeczpospolitą we współpracy z Kampanią Przeciw Homofobii, Lambdą Warszawa, przy partnerstwie Ambasady Austrii oraz Austriackiego Forum Kultury konferencja *Po pierwsze klient(ka): Praktyczne aspekty zwalczania przemocy motywowanej uprzedzeniami*. Konferencja miała na celu poszerzenie wiedzy w zakresie praktycznych aspektów pracy z osobami, które doświadczyły przestępstw motywowanych uprzedzeniami. Całość składała się z trzech bloków tematycznych i obejmowała zagadnienia prawne, związane ze współpracą z mediami oraz kwestie dotyczące wsparcia osób pokrzywdzonych. Celem konferencji było przede wszystkim wypracowanie instrumentów i procedur, które będą mogły być wykorzystane przez przedstawicieli i przedstawicielki organizacji pozarządowych zajmujących się przestępstwami motywowanymi uprzedzeniami, przez profesjonalnych pełnomocników i pełnomocniczki pokrzywdzonych oraz przez instytucje i inicjatywy zajmujące się osobami doświadczającymi przemocy z nienawiści, zwłaszcza ze względu na orientację seksualną czy tożsamość płciową, płć czy niepełnosprawność.

W trakcie całego 2017 roku członkowie Zarządu Otwartej Rzeczpospolitej uczestniczyli w zebraniach komisji oraz zespołów sejmowych zajmujących się kwestiami mniejszości narodowych i zwalczaniu mowy nienawiści oraz w spotkaniach organizowanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich, a także Fundację im. Stefana Batorego, które dotyczyły bezpieczeństwa działaczy i organizacji pozarządowych, a także nowego otoczenia prawnoustrojowego.

Warszawa, 24 stycznia 2017 r.